

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ (КАНДИДАТІВ НАУК) ДЛЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ВІДПОВІДНО ДО СУЧАСНИХ ВИМОГ

У статті розглянуто досвід підготовки кандидатів наук для Збройних Сил України. Наведено основні нормативно-правові акти, що визначають порядок організації підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів. Проведено аналіз існуючій мережі ад'юнктур, що створені у вищих військових навчальних закладах та наукових установах, а також переліку наукових спеціальностей, за якими здійснюється підготовка кандидатів наук в них. Проаналізовано показники укомплектованості посад науково-педагогічних і наукових кадрів у вищих військових навчальних закладах та наукових установах Збройних Сил України, особами, які мають наукову ступень. Запропоновано основні напрями трансформації системи підготовки докторів філософії (кандидатів наук) для Збройних Сил України відповідно до сучасних вимог.

Ключеві слова: кандидат наук, ад'юнктура, вищі військові навчальні заклади, наукові установи, сучасні вимоги, трансформація.

Постановка проблеми. На сьогодні одним із важливих факторів покращення підготовки військових фахівців у вищих військових навчальних закладах є наявність в них висококваліфікованих науково-педагогічних (наукових) працівників. З прийняттям нової редакції Закону України «Про вищу освіту» [1], проблема підготовки наукових кадрів перейшла у нову площину. Отже, аналіз накопиченого досвіду підготовки кандидатів наук та визначення основних напрямів трансформації системи підготовки докторів філософії (кандидатів наук) для Збройних Сил України відповідно до сучасних вимог є актуальною проблемою.

Матеріал статті є складовою науково-дослідної роботи «Обґрунтування перспективної системи підготовки та підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників для Збройних Сил України» (шифр "Підготовка-В"), націленої на вирішення проблем організації професійної підготовки вчених.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам формування та використання наукового потенціалу приділяють значну увагу В. Геєць, Л. Федулова, Б. Малецький, І. Єгоров, С. Мельник та інші. У своїх роботах автори відзначають погіршення ситуації у науковій сфері, зокрема старіння кадрового потенціалу науки, погіршення якості підготовки фахівців та формування динамічної тенденції щодо зменшення чисельності кадрів вищої кваліфікації у науковій сфері.

Адаптацію існуючої системи підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів до нових вимог сучасності спробували здійснити за рахунок підвищення ефективності різного роду чинників в Україні О. Котова, О. Поживілова, Т. Сидорчук, Ж. Таланова, Г. Чорнойван, в той же час в Російській Федерації Т. Бендюкова, Т. Катасонова, С. Кононова, М. Кусакин, Ю. Нефедов, Г. Семенов, Т. Серова, С. Фролов, Е. Царив, Н. Цеховой.

Сучасний досвід організації підготовки та атестації наукових і науково-педагогічних кадрів у наукових працях розглядають М. Степко, Я. Болюбаш, В. Шинкарук, Л. Лобанова, І. Козубців та інші.

Мета статті. На базі аналізу досвіду підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів та нових вимог до організації їх підготовки визначити основні напрями трансформації системи підготовки докторів філософії (кандидатів наук) для Збройних Сил України.

Виклад основного матеріалу. Підготовка кандидатів наук для Збройних Сил України здійснюється, як правило, через ад'юнктуру вищих військових навчальних закладів (далі – ВВНЗ) та наукових установ (далі – НУ) Збройних Сил (далі – ЗС) України.

На цей час організація зазначеної підготовки проводиться на підставі Інструкції про організацію підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів у Збройних Силах України (далі – Інструкція), що затверджена наказом Міністерства оборони України та Міністерства освіти і науки України від 30.06.2000 № 194/265 «Про затвердження Інструкції про організацію підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів у Збройних Силах України» [2]. Інструкція визначає особливості організації та проведення підготовки науково-педагогічних та наукових кадрів (далі – НППК) у ВВНЗ та НУ ЗС України. Інструкцію розроблено на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 1 березня 1999 року № 309 [3] та з урахуванням набутого досвіду в організації та проведенні підготовки НППК у Збройних Сил України.

Існуюча мережа ад'юнктур, що створені для підготовки кандидатів наук у ЗС України, а також наукові спеціальності підготовки науково-педагогічних та наукових працівників станом на 1 вересня 2016 року представлена на рис. 1.

При цьому, протягом 2014-2016 років підготовка кандидатів наук через ад'юнктуру ВВНЗ і НУ здійснювалася за скороченим переліком наукових спеціальностей у зв'язку із обмеженою штатною чисельністю ад'юнктур та незначною чисельністю осіб, які бажають в них навчатися. Розподіл ад'юнктив за роками навчання та науковими спеціальностями підготовки наведено у роботі [4].

Посади, які комплектуються особами з науковим ступенем, визначено в Переліку посад військовослужбовців у ЗС України, що підлягають заміщенню особами з науковим ступенем (додаток до Інструкції [2]). Переважна кількість зазначених посад зосереджена у ВВНЗ та НУ.

Разом з цим показники укомплектованості посад НППК у ВВНЗ та НУ Збройних Сил України особами, які мають науковий ступінь, як свідчать дані, що наведені у таблиці, протягом останнього періоду мають загальну тенденцію на зниження [4].

Таблиця

Показники укомплектованості посад НППК у ЗС України особами, які мають науковий ступінь

№ з/п	ВВНЗ (НУ)	Кількість НПП і НП, що мають вчену ступень			
		Докторів наук	Кандидатів наук	Відсоток НПП і НП, що мають вчену ступень	
				2015 р.	2014 р.
1.	НУОУ	28	241	52 % ↓	56 %
2.	ВДА	2	51	43 %	42 %
3.	УВМА	37	83	50 %	50 %
4.	ХНУПС	42	369	63 %	63 %
5.	НАСВ	11	135	45 % ↓	49 %
6.	ВА	6	66	44 %	41 %
7.	ЖВІ	5	65	61 % ↓	68 %
8.	ВІПІ	9	55	34 % ↓	31 %
9.	ВІКНУ	2	37	28 % ↓	44 %
10.	ЦНДІ ЗСУ	5	49	24 %	24 %
11.	ЦНДІ ОВТ ЗСУ	9	44	19 % ↓	24 %
12.	ДНДІА	3	38	37 % ↓	38 %

№ з/п	ВВНЗ (НУ)	Кількість НПП і НП, що мають вчену ступень			
		Докторів наук	Кандидатів наук	Відсоток НПП і НП, що мають вчену ступень	
				2015 р.	2014 р.
13.	А 1906	3	36	26 % ↓	27 %
14	НДЦ ГП ЗСУ	1	9	23 % ↓	68 %
15	НМЦ КП МОУ	0	9	32 % ↓	68 %
Разом		163	1287	44 % ↓	47 %

Рис. 1. Мережа ад'юнктур, що створені у ВВНЗ та у НУ ЗС України для підготовки кандидатів наук

У таблиці та далі: НУОУ – Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського; ВДА – Воєнно-дипломатична академія імені Євгена Березняка; УВМА – Українська військово-медична академія; ХНУПС – Харківський національний університет повітряних сил імені Івана Кожедуба; НАСВ – Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного (м. Львів); ВА – Військова академія (м. Одеса); ЖВІ – Житомирський військовий інститут імені С.П. Корольова; ВІТІ – Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації; ВІКНУ – Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка; ЦНДІ ЗСУ – Центральний науково-дослідний інститут Збройних Сил України; ЦНДІ ОВТ ЗСУ – Центральний науково-дослідний інститут озброєння і військової техніки; ДНДІА – Державний науково-дослідний інститут авіації; НДЦ ГП ЗС України – Науково-дослідний центр гуманітарної політики Збройних Сил України; НМЦ КП МОУ – Науково-методичний центр кадрової політики Міністерства оборони України

Протягом 2014-2016 років прийнято низку законодавчих та нормативно-правових документів, а саме: Закони України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (зі змінами) [1] та «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII (зі змінами) [5], постанови Кабінету Міністрів України № 244 від 15.04.15 «Про утворення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти» [6], № 266 від 29.04.15 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [7], № 1187 від 30.12.15 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» [8] та № 261 від 23.03.2016 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» [9], накази Міністерства освіти і науки України № 1151 від 06.11.2015 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266» [10] та № 600 від 01.06.2016 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» [11], наказ Міністерства оборони України № 385 від 27.07.2016 «Про затвердження Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності у Збройних Силах України» [12], якими запроваджено нові вимоги до організації підготовки кандидатів наук (докторів філософії) у ВВНЗ (НУ).

Зазначеними нормативно-правовими документами визначено, що ад'юнктура може створюватися у ВВНЗ та НУ ЗС України, які мають наукові школи, висококваліфікованих

науково-педагогічних та наукових працівників, сучасну науково-дослідну, експериментальну та матеріальну базу.

У разі підготовки докторів філософії за освітньо-науковою програмою, узгодженою між ВВНЗ і НУ, виконання навчального плану підготовки ад'юнкта може здійснюватися у ВВНЗ, а забезпечення проведення наукових досліджень згідно з індивідуальним планом наукової роботи ад'юнкта здійснюється у НУ або у ВВНЗ разом з НУ.

Для провадження освітньої діяльності з підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії ВВНЗ (НУ) зобов'язані отримати відповідну ліцензію. Ліцензія видається Міністерством освіти і науки України на підставі позитивного експертного висновку Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

ВВНЗ (НУ) може здійснювати підготовку докторів філософії в межах ліцензованого обсягу, яким встановлюється максимальна кількість осіб, що навчаються одночасно за певною спеціальністю на кожному курсі навчання.

На думку провідних фахівців у галузі вищої освіти підготовка докторів філософії повинна бути тісно пов'язана з підготовкою здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти. Тому природно створювати ад'юнктури, у тих ВВНЗ, у яких провадиться навчання магістрів з певних спеціальностей. При цьому, відповідні НУ треба розглядати як додаткові установи, у яких можуть виконуватися наукові дослідження та наукові працівники яких мають залучатися до підготовки докторів філософії за відповідними спеціальностями.

Підготовка НПК для ВВНЗ (НУ) із спеціальностей, за якими в цих закладах підготовка не проводиться, здійснюється за цільовим призначенням у ад'юнктурах інших ВВНЗ (НУ). Підготовка НПК з числа офіцерів можлива в аспірантурі вищих навчальних закладів (НУ) інших центральних органів виконавчої влади (очне та заочне навчання) з дозволу Міністра оборони України лише за тими спеціальностями, за якими підготовка у ВВНЗ (НУ) ЗС України не здійснюється.

Виходячи з вищезазначеного, з урахуванням наявного кадрового, матеріально-технічного, навчально-методичного та інформаційного забезпечення, можливостей проведення у ВВНЗ (НУ) ліцензування підготовки докторів філософії, а також з погляду на існуючий на цей час розподіл спеціальностей підготовки магістрів між ВВНЗ перспективна модель системи підготовки докторів філософії для ЗС України представлена на рис. 2.

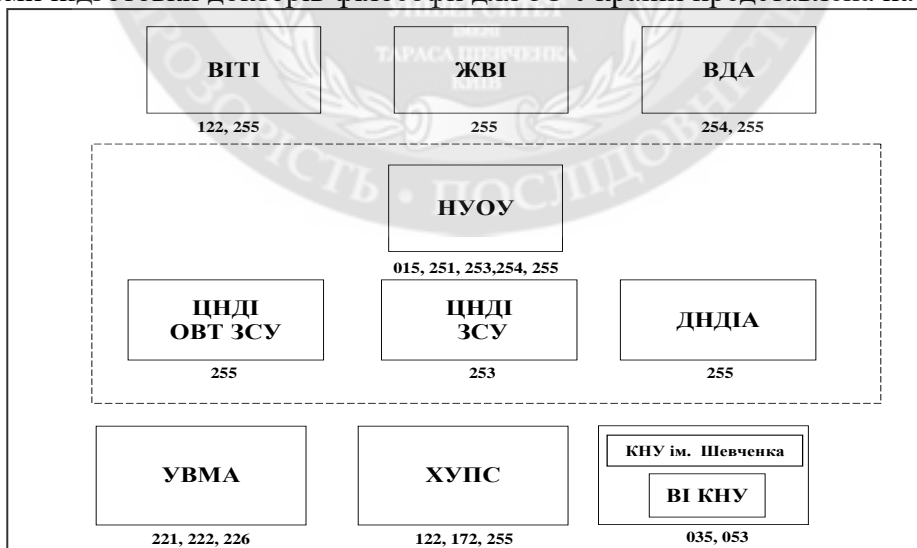

Рис. 2.1. Перспективна модель системи підготовки докторів філософії для Збройних Сил України

При цьому, доцільно здійснювати підготовку докторів філософії за такими спеціальностями:

у НУОУ (сумісно з ЦНДІ ЗСУ, ЦНДІ ОВТ ЗСУ та ДНДІА):
015 – «Професійна освіта», зі спеціалізацією «Військова освіта»;
251 – «Державна безпека», зі спеціалізацією «Воєнна безпека держави»;
253 – «Військове управління (за видами збройних сил)», зі спеціалізаціями «Воєнне мистецтво», «Будівництво Збройних Сил» та «Військова кібернетика, системи управління та зв'язок»;
254 – «Забезпечення військ (сил)», зі спеціалізаціями «Оборонна економіка», «Тил Збройних Сил», «Розвідка та іноземні армії», «Інженерне обладнання театрів воєнних дій»;
255 – «Озброєння та військова техніка», зі спеціалізаціями «Озброєння і військова техніка сухопутних військ», «Озброєння і військова техніка повітряних сил», «Озброєння і військова техніка військово-морських сил», «Гідроаеродинаміка, динаміка руху та маневрування бойових засобів»;

у ВІТІ:
122 – «Комп'ютерні науки та інформаційні технології, зі спеціалізацією «Інформаційні технології у збройних силах»;
255 – «Озброєння та військова техніка», зі спеціалізацією «Телекомунікаційні системи та мережі у збройних силах»;

у ЖВІ:
255 – «Озброєння та військова техніка», зі спеціалізацією «Радіоелектронні системи спеціального призначення»;

у ХНУПС:
122 – «Комп'ютерні науки та інформаційні технології», зі спеціалізацією «Інформаційні технології у збройних силах»;
172 – «Телекомунікації та радіотехніка», зі спеціалізацією «Радіотехнічні та телевізійні системи спеціального призначення»;
255 – «Озброєння та військова техніка», зі спеціалізаціями «Озброєння і військова техніка повітряних сил» та «Гідроаеродинаміка, динаміка руху та маневрування бойових засобів»;

у ВДА:
254 – «Забезпечення військ (сил)», зі спеціалізацією «Розвідка та іноземні армії»;
255 – «Озброєння та військова техніка», зі спеціалізацією «Озброєння і військова техніка спеціального призначення»;

в УВМА:
221 – «Стоматологія»;
222 – «Медицина», зі спеціалізаціями «Внутрішні хвороби», «Хірургія», «Кардіологія», «Нервові хвороби», «Травматологія та ортопедія», «Анестезіологія та інтенсивна терапія», «Соціальна медицина»;
226 – «Фармація»;

у ВІ КНУ (сумісно з Київським національним університетом імені Тараса Шевченка):
035 – «Філологія», зі спеціалізацією «Перекладознавство»;
053 – «Психологія», зі спеціалізацією «Психологія діяльності в особливих умовах»;

у ЦНДІ ЗСУ (сумісно з НУОУ):
253 – «Військове управління (за видами збройних сил), зі спеціалізаціями «Будівництво збройних сил» та «Військова кібернетика, системи управління та зв'язок»;

у ЦНДІ ОВТ ЗСУ (сумісно з НУОУ):

255 – «Озброєння та військова техніка», зі спеціалізаціями «Озброєння і військова техніка сухопутних військ», «Озброєння і військова техніка повітряних сил» та «Озброєння і військова техніка військово-морських сил»;

у ДНДІА (сумісно з НУОУ):

255 – «Озброєння та військова техніка», зі спеціалізаціями «Озброєння і військова техніка повітряних сил» та «Гідроаеродинаміка, динаміка руху та маневрування бойових засобів».

З метою забезпечення виконання вимог ліцензійних умов щодо організації підготовки докторів філософії доцільно підготувати ад'юнктів ЦНДІ ЗСУ, ЦНДІ ОБТ ЗСУ та ДНДІА проводити за освітньо-науковою програмою, узгодженою між НУОУ і зазначеними НУ. При цьому виконання навчального плану ад'юнктами здійснюється у НУОУ, а забезпечення проведення наукових досліджень згідно з індивідуальним планом наукової роботи ад'юнкта здійснюється в НУ або в НУОУ разом з НУ.

Підготовка в ад'юнктурі має передбачати виконання особою відповідної освітньо-наукової програми ВВНЗ (НУ) за певною спеціальністю та проведення власного наукового дослідження. Невід'ємною складовою освітньо-наукової програми ад'юнктури є підготовка та публікація наукових статей.

Ад'юнкти мусять проводити наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований термін захисту дисертації протягом строку підготовки в ад'юнктурі. Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання ад'юнкта і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи.

Навчання ад'юнкта має здійснюватися відповідно до індивідуального навчального плану, що розробляється на основі освітньо-наукової програми та навчального плану ВВНЗ (НУ) за відповідною спеціальністю, який погоджуються з науковим керівником та затверджуються вченою радою ВВНЗ (НУ). Індивідуальний навчальний план ад'юнкта є обов'язковим до виконання здобувачем і використовується для оцінювання успішності його навчання.

Освітньо-наукова програма ад'юнктури ВВНЗ (НУ) має включати не менше чотирьох складових, що передбачають набуття ад'юнктом відповідно до Національної рамки кваліфікацій [13] таких компетентностей:

здобуття глибоких знань із спеціальності (групи спеціальностей), за якою (якими) ад'юнкт проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку (орієнтовний обсяг такої освітньої складової становить не менш як 12 кредитів ЄКТС);

оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору (орієнтовний обсяг такої освітньої складової становить 4 - 6 кредитів ЄКТС);

набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження, застосування сучасних інформаційних технологій, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та реєстрації прав інтелектуальної власності (орієнтовний обсяг такої освітньої складової становить не менш як 6 кредитів ЄКТС);

здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння

іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності (рекомендований обсяг такої навчальної складової становить 6 - 8 кредитів ЄКТС).

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Вона оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи ад'юнкта і є невід'ємною частиною навчального плану ад'юнктури.

Висновок. Проведений аналіз сучасних вимог та досвіду підготовки ННПК, зокрема докторів філософії (кандидатів наук) для Збройних Сил України, свідчить про низку невирішених проблемних питань, а також про необхідність проведення як змістовних змін у процесі підготовки ННПК, так й змін щодо структурних перетворень у мережі ад'юнктур ВВНЗ і НУ.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (зі змінами), Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст. 2004.

2. Наказ Міністерства оборони України та Міністерства освіти і науки України від 30.06.2000 № 194/265 «Про затвердження Інструкції про організацію підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів у Збройних Силах України», [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/REG4654.html.

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 1 березня 1999 р № 309 «Про затвердження Положення про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів», [Електронний ресурс]- Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/309-99-п>.

4. Полторак М.Ф., Черних О.Б., Черних Ю.О. //«Досвід організації підготовки кандидатів наук для Збройних Сил України»// Збірник наукових праць «Військова освіта», - К.: № 1 (33), НУОУ, 2016 – С. 229-238.

5. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII (зі змінами), Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 3, ст. 25.

6. Постанова Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2015 року № 244 «Про утворення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти», [Електронний ресурс]- Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?-docid=248135125>.

7. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.

8. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти», [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?-docid=248779880>.

9. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-п>.

10. Наказ Міністерства освіти і науки України № 1151 від 06.11.2015 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266», [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/4636>.

11. Наказ Міністерства освіти і науки України № 600 від 01.06.2016 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти», [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/5555>.

12. Наказ Міністерства оборони України № 385 від 27.07.2016 «Про затвердження Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності у Збройних Силах України», [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1172-16/page2>.

13. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.

REFERENCES:

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2014),. The Law of Ukraine “*Pro vishhu osvitu*”, Vidomosti Verhovnoi Radi (VVR), vol. 37-38, st. 2004.
2. Ministry of Defense of Ukraine, Ministry of Education and Science of Ukraine (2000), The order vol. 194/265 “*Pro zatverdzhennja Instrukcii pro organizaciju pidgotovki naukovo-pedagogichnih i naukovih kadriv u Zbrojnih Silah Ukraini*”, available at: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/-link1/REG4654.html (Accessed 7 December 2016).
3. Cabinet of Ministers of Ukraine (1999), Resolution of Cabinet of Ministers of Ukraine vol. 309 “*Pro zatverdzhennja Polozhennja pro pidgotovku naukovo-pedagogichnih i naukovih kadriv*”, available at: <http://zakon2.-rada.gov.ua/laws/show/309-99-п> (Accessed 7 December 2016).
4. Poltorak M.F., Chernih O.B., Chernih Ju.O. (2016), “*Dosvid organizacii pidgotovki kandidativ nauk dlja Zbrojnih Sil Ukraini*”, Zbirnik naukovih prac “*Vijskova osvita*”, Kyiv, vol. 1 (33), NUOU, pp. 229-238.
5. The Verkhovna Rada of Ukraine (2016),. The Law of Ukraine ‘*Pro naukovu i naukovo-tehnichnu dijial'nist*’, Vidomosti Verhovnoi Radi (VVR), vol. 3, st. 25.
6. Cabinet of Ministers of Ukraine (2015), Resolution of Cabinet of Ministers of Ukraine vol. 244 “*Pro utvorennja Nacional'nogo agentstva iz zabezpechennja jakosti vishhoi osviti*’, available at: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?-docid=248135125> (Accessed 7 December 2016).
7. Cabinet of Ministers of Ukraine (2015), Resolution of Cabinet of Ministers of Ukraine vol. 266 “*Pro zatverdzhennja pereliku galuzej znan' i special'nostej, za jakimi zdijsnjuet'sja pidgotovka здobuvachiv vishhoi osviti*”, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п> (Accessed 7 December 2016).
8. Cabinet of Ministers of Ukraine (2015), Resolution of Cabinet of Ministers of Ukraine vol. 1187 “*Pro zatverdzhennja Licenzijnih umov provadzhennja osvitn'oi dijial'nosti zakladiv osviti*”, available at: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?-docid=248779880> (Accessed 7 December 2016).
9. Cabinet of Ministers of Ukraine (2016), Resolution of Cabinet of Ministers of Ukraine vol. 261 «*Pro zatverdzhennja Porjadku pidgotovki здobuvachiv vishhoi osviti stupenja doktora filosofii ta doktora nauk u vishhiih navchal'nih zakladah (naukovih ustanovah)*”, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws-/show/261-2016-п> (Accessed 7 December 2016).
10. Ministry of Education and Science of Ukraine (2015), The order vol. 1151 “*Pro osoblivosti zaprovadzhennja pereliku galuzej znan' i special'nostej, za jakimi zdijsnjuet'sja pidgotovka здobuvachiv vishhoi osviti, zatverdzenogo postanovoju Kabinetu Ministriv Ukraini vid 29 kvitnja 2015 roku № 266*”, available at: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/4636> (Accessed 7 December 2016).
11. Ministry of Education and Science of Ukraine (2016), The order vol. 600 “*Pro zatverdzhennja ta vvedennja v diju Metodichnih rekomendacij shhodo rozroblennja standartiv vishhoi osviti*”, available at: <http://old.mon.-gov.ua/ua/about-ministry/normative/5555> (Accessed 7 December 2016).
12. Ministry of Defense of Ukraine (2016), The order vol. 385 “*Pro zatverdzhennja Polozhennja pro organizaciju naukovoї i naukovo-tehnichnoї dijial'nosti u Zbrojnih Silah Ukraini*”, available at: <http://zakon3.-rada.gov.ua/laws/show/z1172-16/page2> (Accessed 7 December 2016).
13. Cabinet of Ministers of Ukraine (2011), Resolution of Cabinet of Ministers of Ukraine vol. 1341 “*«Pro zatverdzhennja Nacional'noi ramki kvalifikacij»*”, available at: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws-/show/1341-2011-п> (Accessed 7 December 2016).

Рецензент: д.т.н., проф. Ленков С.В., начальник науково-дослідного центру Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка

к.т.н., доц. Черных Ю.О., Черных О.Б.

**ОСНОВНЫЕ ПУТИ ТРАНСФОРМАЦИИ СИСТЕМЫ ПОДГОТОВКИ ДОКТОРОВ
ФИЛОСОФИИ (КАНДИДАТОВ НАУК) ДЛЯ ВООРУЖЕННЫХ СИЛ УКРАИНЫ В
СООТВЕТСТВИИ С СОВРЕМЕННЫМИ ТРЕБОВАНИЯМИ**

В статье рассмотрен опыт подготовки кандидатов наук для Вооруженных Сил Украины. Приведены основные нормативно-правовые акты, определяющие порядок организации подготовки научно-педагогических и научных кадров. Проведен анализ существующей сети адъюнктур, созданных в высших военных учебных заведениях и научных учреждениях, а также перечень научных специальностей, по которым может осуществляться в них подготовка кандидатов наук. Проанализированы показатели укомплектованности должностей научно-педагогических и научных кадров в высших военных учебных заведениях и научных учреждениях Вооруженных Сил Украины, лицами, имеющими научную степень. Предложены основные пути трансформации системы подготовки докторов философии (кандидатов наук) для Вооруженных Сил Украины, в соответствии с современными требованиями.

Ключевые слова: кандидат наук, адъюнктура, высшие военные учебные заведения, научные учреждения, современные требования, трансформация.

Chernykh J.O., Chernykh O.B.

**THE MAIN WAYS OF TRANSFORMATION OF PhD TRAINING SYSTEM FOR THE
ARMED FORCES OF UKRAINE IN ACCORDANCE WITH MODERN REQUIREMENTS**

The article considers the experience of PhD training for the Armed Forces of Ukraine. Key laws and regulations, which determine the procedure for the organization of training among educational research and scientific personnel, were provided. Analysis of existing post-graduate military courses network at higher military educational institutions and academic institutions, as well as a list of scientific specialties for PhD to be trained, has been conducted. The manning level of educational research and scientific positions in higher military educational institutions and scientific establishments of the Armed Forces of Ukraine as well as the performance of officers entering post-graduate military course, has been analyzed by those who possess a degree. The main ways of transformation of PhD training system for the Armed Forces of Ukraine in accordance with modern requirements has been proposed.

Keywords: PhD, post-graduate military courses, higher military educational institutions, research institutions, modern requirements, transformation.